

**Uchwała Nr IV/ 18 /11
Rady Gminy Ostrowice
z dnia 29 marca 2011 r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Ostrowice.**

Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z 2006 r. Nr 66, poz. 469, Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48, Nr 82, poz. 558, z 2009 Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 98, poz. 817, Nr 92, poz. 753, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 143, poz. 962, Nr 213, poz. 1396, Nr 228, poz. 1486), Rada Gminy Ostrowice uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Ostrowice obowiązujący na terenie Gminy Ostrowice w roku 2011.

1. DANE OGÓLNE NA TEMAT PROBLEMÓW NARKOMANII.

Używanie narkotyków jest zjawiskiem złożonym, niejednorodnym i dynamicznym. Co jakiś czas mamy do czynienia z pojawieniem się nowych trendów na scenie narkotykowej i jednoczesnym zanikaniem innych wzorów zachowań. Scena narkotykowa ewaluuje. Badania przeprowadzone w Polsce w ostatnich latach wskazują, że coraz mniej młodych ludzi eksperymentuje z substancjami nielegalnymi, z narkotykami „starej szkoły”, takimi jak amfetamina, heroina czy nawet ecstasy. Ostatnia edycja badań ESPAD z 2007 roku pokazała spadek odsetka młodzieży eksperymentującej z większością narkotyków tradycyjnych, takich jak amfetamina i heroina. Do przyjmowania amfetaminy kiedykolwiek w życiu przyznało się w tym badaniu 3,8% 15-latków. Dla porównania w 2003 roku było to 6%. Analogiczne wyniki uzyskano w starszej grupie wiekowej (17-latków). Było to 15,4% w 2003 roku i 7,8% w 2007 roku. W przypadku heroiny odsetki wynosiły 1,8% w młodszej grupie wiekowej oraz 2,2% w starszej grupie wiekowej w 2003 roku i odpowiednio 1,4% oraz 1,7 w 2007 roku. Wskaźniki dla ecstasy także spadły z 5,8% w 2003 roku do 4,2% w 2007 roku dla starszych oraz z 2,8% w 2003 roku do 2,5% w 2007 roku dla młodszych, choć w tym wypadku spadek nie był tak wyraźny.¹

Narkomania to nie tylko problem wielkich miast. Narkotyki docierają do małych miasteczek i wsi. W dobie społeczeństwa informacyjnego, gdzie przepływ wiadomości stał się szybki i nieskrępowany, zjawisko używania narkotyków także przechodzi rewolucyjne zmiany. Ponadto postęp technologiczny w dziedzinach takich jak chemia otworzył przed producentami narkotyków zupełnie nowe możliwości wytwarzania coraz to nowych substancji psychoaktywnych. Są tańsze od alkoholu, łatwiejsze do ukrycia i trudniej rozpoznać osobę pod wpływem narkotyków od osoby pod wpływem alkoholu. Występuje różne natężenie zażywania narkotyków w poszczególnych regionach kraju. Szczególnie

¹ Sierosławski J., *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych ESPAD*, Warszawa 2007, źródło: <http://www.narkomania.gov.pl/espac2007.zip>

zagrożone są między innymi zachodnie regiony przygraniczne, w tym województwo zachodniopomorskie.

Koszty leczenia i resocjalizacji narkomanów są tysiąckrotnie wyższe od środków finansowych przeznaczanych na ten cel. Oferty pomocy różnych instytucji wciąż nie nadążają za potrzebami w tym zakresie.

W powiecie drawskim funkcjonuje punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób z problemem narkotykowym. W 2010 roku z terenu Gminy Ostrowice z oferty punktu skorzystało 3 klientów poprzez 33 porady indywidualne.

Rozważając problem narkomanii nie sposób nie odnieść się do mitów typu „Dopalacze są bezpieczną alternatywą dla substancji nielegalnych”. Dopalacze są typem substancji psychoaktywnych, które działają jak narkotyki. Podstawowym składnikiem dopalaczy jest BZN (N-benzylopiperazyna – stymulant Ośrodkowego Układu Nerwowego), która działa jak amfetamina. BZN powoduje przyspieszenie tętna, odwodnienie organizmu i prowadzi do uzależnienia.

Zapewne wszyscy wiemy, że nowa substancja zanim trafi do rąk lekarzy i wejdzie do powszechnego użytku musi przejść wszechstronne testy laboratoryjne, próby na zwierzętach doświadczalnych i trzy fazy badań z udziałem ludzi czyli badań klinicznych. Od zsyntetyzowania biologicznie czynnego związku do pojawienia się leku na rynku upływa z reguły kilkanaście lat, a koszty badań przedklinicznych i trzech faz klinicznych szacuje się obecnie na kilkanaście milionów dolarów. Nikt z nas nie jest w stanie uwierzyć, że producenci dopalaczy zadają sobie tyle trudu by stosować tę procedurę.

Na opakowaniach dopalaczy widnieją wyraźne ostrzeżenia: „Nie do spożycia przez ludzi”. Na niektórych opakowaniach można znaleźć także informację „by w przypadku spożycia niezwłocznie udać się do lekarza”. W sklepach, „dopalacze” sprzedawane są jako „produkty kolekcjonerskie” co oznacza, że oferta jest adresowana do kolekcjonerów, którzy umieszczają je w klaserach i trzymają na półkach, obok kolekcji znaczków czy monet. Skoro produkty są bezpieczne, przebadane i legalne, dlaczego nie są zarejestrowane do użytku przez ludzi.²

Działania profilaktyczne prowadzone wobec dzieci i młodzieży przynoszą efekty. Spadek dostępności narkotyków i obawa młodzieży przed wejściem w konflikt z prawem powodują, że liczba użytkowników narkotyków, zwłaszcza w Polsce, jak już wspomniano, nie wzrasta. Powoduje to zmniejszenie zysków producentów i handlarzy. Przemysł narkotykowy wprowadza więc na rynek nowe środki, które nie figurują na liście substancji zabronionych. Taką próbą ominięcia przepisów prawa są właśnie „dopalacze”.

Ich promocja, jako środków użytecznych i bezpiecznych, prowadzona jest na licznych, specjalnie utworzonych stronach internetowych adresowanych do młodych odbiorców. Wzrasta liczba sklepów internetowych oraz stacjonarnych punktów sprzedaży nieprzypadkowo lokowanych w pobliżu szkół.

Głównym zadaniem GKRPA jest przekierowanie narkomana do specjalisty i zmniejszenie poziomu bezradności osób uzależnionych od substancji psychaktywnych.

Gmina Ostrowice podejmuje działania mające na celu: prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i wychowawczej w szczególności dla dzieci

² Jurek L., *Dopalacze, narkotyki, niewinny początek*. Rybnik 2010.

i młodzieży, rozwój edukacji publicznej i szkolenie przedstawicieli różnych zawodów, instytucji i wyspecjalizowanych służb w dziedzinie przeciwdziałania narkomanii a zwłaszcza w zakresie umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi.

Profilaktyka jest jedna, a my mamy tak kształtować postawę młodego człowieka aby jemu nie chciało się „odlatywać”.

2. PODSTAWOWE CELE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1) Podjęcie wielopłaszczyznowych działań mających na celu zapobieganie wszelkim uzależnieniom przez redukcję dostępności substancji narkotycznych, a przede wszystkim przez pracę profilaktyczną w środowisku lokalnym.

2) Stworzenie lokalnego systemu działań profilaktycznych adekwatnego do istniejącej na terenie gminy skali potencjalnego zagrożenia narkomanią w celu redukcji czynników prowadzących do uzależnienia.

3) Zainicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej polegającego na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią i uwrażliwienia na wczesne oznaki uzależnienia oraz informowanie o dostępnych formach pomocy.

4) Uświadomienie i pozyskanie społeczeństwa do zasadności prowadzonych kampanii i przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od środków odurzających i narkotyków.

5) Stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii poprzez nawiązanie międzyinstytucjonalnej i merytorycznej współpracy różnych instytucji, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych m.in. w celu realizacji programów edukacji zdrowotnej zmierzających do modyfikowania zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

6) Organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży w szczególności z grup podwyższonego ryzyka.

7) Wypracowanie wśród dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie i realizację programów profilaktycznych.

3. SZCZEGÓŁOWE ZADANIA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem.

a) Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie organizowania specjalistycznego poradnictwa.

2) Prowadzenie działalności profilaktycznej, informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży

a) Organizowanie i prowadzenie w szkołach na terenie gminy, programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży oraz rodziców.

b) Prowadzenie konkursów i olimpiad wiedzy o zdrowiu wśród dzieci i młodzieży.

c) Udział w lokalnych kampaniach związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniem.

d) Dofinansowywanie imprez organizowanych w świetlicach dla dzieci i młodzieży.

e) Finansowanie i wspieranie kolonii, półkolonii letnich i zimowych dla dzieci i młodzieży zagrożonych narkomanią.

f) Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych w szkołach i bibliotekach.

g) Upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej - plakaty, ulotki, informatory.

h) Organizowanie spotkań, szkoleń, prelekcji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z narkomanią.

i) Organizowanie i prowadzenie stałego systemu informacji na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z zażywaniem narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym.

j) Organizowanie i finansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów o podłożu narkotykowym, dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą.

k) Zorganizowanie szkolenia z zakresu uzależnień ze szczególnym zwróceniem uwagi na problem narkomanii dla osób prowadzących świetlice wiejskie, osób szkolących młodzież z ramienia OSP i sołtysów podejmujących działania z młodzieżą.

l) Promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez:

- inicjowanie i organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

- organizowanie form czynnego wypoczynku: rajdy, wycieczki krajoznawcze, festyny, biwaki itp.

ł) Realizowanie elementów profilaktyki podczas festynów, imprez organizowanych z okazji Dnia Wagarowicza, Dnia Dziecka, Międzynarodowych Dni Zapobiegania Narkomanii i tym podobnych spotkań.

3) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii oraz udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionych i ich rodzinom.

a) Udzielanie mieszkańcom gminy informacji o numerach telefonów typu:

- Narkomania: Pomoc rodzinie - telefon Ogólnopolskiego Pogotowia Makowego 844 44 70 (poniedziałek – piątek w godz. 11-19, sobota w godz 11-15)

- Narkotyki-narkomania - Ogólnopolski Telefon Zaufania 0-801 199 990 (w godz. 16-21).

b) Współpraca z instytucjami kulturalnymi, sportowymi, oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz udzielanie im pomocy finansowej dla stworzenia właściwych warunków lokalowych, sanitarnych oraz sprzętowych do prowadzenia działalności.

c) Nawiązanie współpracy z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych:

- przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży,

- dokonywanie stałych i okresowych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych; szkoły, place zabaw, świetlice itp.

d) Nawiązanie współpracy ze służbą zdrowia - pomoc merytoryczna dla lekarzy rodzinnych oraz dostarczanie materiałów na temat istoty uzależnienia od narkotyków.

4. ZASADY KONTROLI EFEKTYWNOŚCI PROGRAMU.

1. Nadzór nad realizacją zadań wynikających z powyższego Programu oraz ich formalne i finansowe rozliczanie pełnić będzie przewodniczący i sekretarz komisji GKRPA.

2. Podmioty realizujące zadania lub korzystające z dofinansowań do określonych zadań składać będą odpowiednie sprawozdania zgodne z danymi zawartymi we wniosku o dofinansowanie powyższych zadań.

3. Podsumowania efektów zrealizowanych zadań dokona przewodniczący komisji GKRPA.

5. PRELIMINARZ WYDATKÓW NA 2011 r.

Dział	Rozdział	*	Wyszczególnienie	Kwota w zł
851				
	85153		Zwalczanie narkomanii	5 300
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	1 550
		4220	Zakup środków żywnościowych	300
		4300	Zakup usług pozostałych	3 100
		4410	Podróże służbowe krajowe	350

6. MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA PROGRAMU.

- 1) Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2011 roku.
- 2) Wstępny raport o problemach alkoholowych i innych środkach chemicznych zmieniających świadomość w Gminie Ostrowice.
- 3) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006 – 2015.
- 4) Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016. Projekt rozporządzenia Rady Ministrów.

§ 2. Źródłem finansowania zadań Gminnego Program Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Ostrowice są środki finansowe budżetu gminy, pochodzące z opłat z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3. Środki nie wykorzystane w bieżącym roku budżetowym zostaną przeniesione na kolejny rok budżetowy tj. na 2012 rok.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ostrowice.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2011 r.

Przewodniczący
Rady Gminy

Jan Błachuta

Kontakt młodzieży z narkotykami w Polsce – trendy i tendencje w ciągu ostatnich 15 lat

Wyniki ogólnopolskich badań ankietowych prowadzonych w szkołach (ESPAD) wskazują, że generalnie od 2003 roku liczba młodzieży mającej kontakt z narkotykami nie wzrasta, a nawet obserwujemy lekką tendencję spadkową. Zmniejszyła się liczba uczniów potwierdzających eksperymentowanie ze środkami psychoaktywnymi lub deklarujących zainteresowanie spróbowaniem narkotyku. Spada dostępność substancji psychoaktywnych, w tym na terenie szkoły. Zmniejsza się również liczba propozycji spróbowania narkotyku otrzymywanych przez uczniów. Ta tendencja jednak może się szybko odwrócić. W opinii uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych rodzice słabo orientują się w tym, co robią i czego doświadczają ich dzieci. Większość uczniów twierdzi, iż rodzice nie mają wiedzy na temat używania alkoholu i narkotyków przez ich dzieci (Badania Ursynowskie, Warszawa, 2009).

b. Dlaczego pojawiły się dopalacze?

Przemysł narkotykowy przynosi krociowe zyski. Rozwój tego przemysłu jest jednak hamowany przez działania ważnych instytucji międzynarodowych i krajową politykę antynarkotykową. Stałe aktualizowanie przepisów prawa, coraz bardziej skuteczna kontrola granic, ściganie producentów i dilerów, monitoring wizyjny i dyżury nauczycieli w szkole, a także działania profilaktyczne prowadzone wobec dzieci i młodzieży przynoszą efekty. Spadek dostępności narkotyków i obawa młodzieży przed wejściem w konflikt z prawem powodują, że liczba użytkowników narkotyków, zwłaszcza w Polsce, jak już wspomniano, nie wzrasta. Powoduje to zmniejszenie zysków producentów i handlarzy. Przemysł narkotykowy wprowadza więc na rynek nowe środki, które nie figurują na liście substancji zabronionych. Taką próbą ominięcia przepisów prawa są właśnie „dopalacze”. Ich promocja, jako środków użytecznych i bezpiecznych, prowadzona jest na licznych, specjalnie utworzonych stronach internetowych adresowanych do młodych odbiorców. Wzrasta liczba sklepów internetowych oraz stacjonarnych punktów sprzedaży nieprzypadkowo lokowanych w pobliżu szkół.

c. Co to są „dopalacze”?

Nazwa nie posiada charakteru naukowego; jest to raczej termin używany potocznie dla określenia grupy różnych substancji lub ich mieszanek o rzekomym bądź faktycznym działaniu psychoaktywnym. Reklamowane

są m.in. jako „smart drugs” („sprytne substancje, zwiększające spryt i inteligencję”) –
usprawniające pamięć,
koncentrację uwagi. W zależności od typu produktu, imitują swoje nielegalne odpowiedniki: środki
stymulujące
(podobnie jak amfetamina), euforyzujące (jak tabletki ekstazy), relaksujące (jak konopie indyjskie),
a nawet
psychodeliczne i halucynogenne (jak LSD). Są wśród nich substancje pochodzenia zarówno
syntetycznego,
jak i naturalnego (roślinnego). Wiele z nich ma atrakcyjne, zachęcające nazwy, jak: „Szałwia
wieszczą”,
„Zioła marzeń”, „Ogon lwa (Lion’s Tail)”, itp.
Strony internetowe poświęcone „dopalaczom” są przeważnie prowadzone przez użytkowników
narkotyków
albo producentów i służą promocji tych środków. Prezentowane informacje nie są więc
wiarygodne. Rzetelne
informacje można znaleźć na stronie internetowej Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania
Narkomanii
przygotowanej przez specjalistów.